

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-04-04

HSN 1510-1226

Handläggare:
Kjell Bjerrehorn

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-05-24, P 22

Yttrande över motion 2015:23 av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:23 om att barn och ungdomar med astma riskerar karies. I motionen föreslår Tara Twana (S) att tandvården tillsammans med hälso- och sjukvården ska utveckla de förebyggande vårdprogrammen i syfte att förtydliga kopplingen mellan tandhälsa (karies) och andra sjukdomar, till exempel astma. Målgruppen ska vara barn och ungdomar, deras föräldrar samt för personal inom tandvården. Vidare ska hälso- och sjukvården skapa förutsättningar för att forskning ska kunna genomföras för att visa på hur faktorer relaterade till astma, till exempel astmamedicin påverkar den orala hälsan.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-04
Motion 2015:23 av Tara Twana (S)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för tandvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

I motionen hänvisas till avhandlingen *Oral health in preschool children with asthma*, Sahlgrenska akademien. I avhandlingen framgår att det finns ett samband mellan karies och astma. De barn med astma som andas genom munnen, med muntorrhet som påföljd, konsumerade söta drycker samt hade plack på tänderna, utvecklade karies i större utsträckning än en jämförbar grupp barn utan astma. Konsumtion av söta drycker samt förekomst av plack, samt muntorrhet är generellt gemensamt för barn som

utvecklar karies, och kan i vissa fall vara något mer förekommande hos barn med astma.

I SBU-rapporten ”*En övergripande systematisk kartläggning och granskning av systematiska översikter inom av barn- och ungdomstandvården - vad vet vi egentligen?*” (2014) fastslås att det kan finnas ett samband mellan astma och karies, men att evidensen är ofullständig.

Barn med astma som har en benägenhet att i större utsträckning munandas, samt använder mediciner som bidrar till muntorrhet ska uppmärksammas vid sedvanlig anamnestagning i samband med undersökning. Relevant behandling vid denna typ av tillstånd är välkänd inom tandvården. I de fall det bedöms nödvändigt diskuterar även tandvården en eventuell medicinering med hälso- och sjukvården.

Under våren 2016 har ett initiativ tagits till samarbete mellan Folktandvården Stockholms län AB, Karolinska Institutet institutionen för odontologi (IO) samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) för bildandet av ett Akademiskt barntandvårdscentrum (ABC). ABC är en centrumbildning för forskning inom barn och ungdomstandvården, exempelvis avseende karies och särskilda diagnosgrupper.

Förvaltningen anser att de befintliga förebyggande vårdprogrammen inom barn- och ungdomstandvården även omfattar problemet barn med astma, samt att forskning avseende exempelvis nämnd diagnosgrupp i samverkan med sjukvården med fördel sker genom ABC. En översyn av vårdprogram pågår för övrigt inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. De senaste forskningsrönen kan därvid beaktas.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef

Landstingsdirektören
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Ärende:

Motion 2015:23 av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies

---

Yttrande från landstingsdirektören senast: **2016-06-28**

Yttrande från berörd nämnd/styrelse senast: **2016-05-24, omedelbar justering**

Handläggare: **Karin Elinder**

Yttranden skickas till landstingsstyrelsens förvaltnings registrator:

dels elektroniskt via e-post (helst i originalformat, inte skannat)

dels på papper i ett original och en kopia

Adress:

Landstingsstyrelsens förvaltning
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

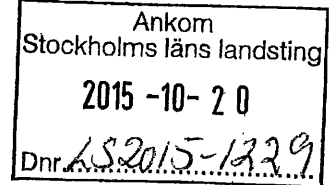
Internadress:

Landstingsstyrelsens förvaltning, Registraturen, Landstingshuset

E-post: registrator.lsf@sll.se

MOTION
2015-10-15

2015:23

Motion av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies

Barn och ungdomar med astma drabbas ofta av karies och tandköttsinflammation än andra jämnåriga utan astma. Det visar forskare i en avhandling från Sahlgrenska akademien.

Det är därför viktigt att vi tidigt är uppmärksamma på sambandet mellan astma och tandhälsa. Ett förslag är att även undersöka problematiken i Stockholms län. Resultaten av avhandlingen visar hur viktigt det är att tidigt få ett samarbete mellan sjukvården och tandvården när det gäller astmasjuka barn för att förebygga karies och tandköttsinflammation.

Forskarna har undersökt barn både med och utan astma i åldrarna 3, 6 och 12–16. I avhandlingen undersöktes även unga vuxna med och utan astma mellan 18–24 år. Fynden i denna grupp var nästan identiska som i gruppen med 12–16-åringar men skillnaderna mellan astma och kontrollgruppen var inte lika stora. Orsaken till att barn med astma oftare drabbas av karies är att barnen med astma munandas mer. Det leder till att de blir torra i munnen och därtill dricker mer söta drycker. Det kan vara en bidragande orsak till att barnen med astma har mer hål i tänderna. En annan faktor som kan påverka att barnen utvecklar karies är lägre halt av salivsekret, vilket beror på att även medicineringen mot astma leder till muntorrhet. Barnen mellan 12 och 16 år i undersökningen hade också oftare tandköttsinflammation än barn utan astma.

Forskningen visar vikten av att arbeta för ett vårdprogram mellan sjukvården och tandvården i förebyggande syfte.

Med anledning av ovan föreslås

att tandvården tillsammans med hälso- och sjukvården ska utveckla de förebyggande vårdprogramen i syfte att förtydliga kopplingen och mellan tandhälsa (karies) och andra sjukdomar tex astma. Målgruppen ska vara såväl barn och ungdomar, deras föräldrar samt för personal inom tandvård

att hälso- och sjukvården skapar förutsättningar för att forskning ska kunna genomföras för att visa på hur faktorer relaterade till astma och astmamedicinernas påverkar den orala hälsan

Stockholm den 15 oktober 2015

Tara Twana (S)